

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə Galatiya ahay

Adakay way pə deftere a anan

Pol a vinden ayak derewel a anan nà, anà egliz ahay pə daliyugo sə Galatiya. Kwa â ga nə egliz ahay inde à man ata bayak a dəp nà, way a tinen sa gan may nà, kərtek aya awan. Miter mungwalay aya inde ta zlak à man ataya awan, ta sa ja nà, bəlaray do a Yesu ahay fok tâ gad mədəndalas aday tē dəfan apan anà Tawrita re. Matanan, Pol a jan ayak anà egliz ahay nà, do i təra do didek a pa 'am a Mbərom nà, ta sa daf nga pə Yesu, bina ta sə dəfan apan anà Tawrita a Musa bay.

Nga sa 'am ahay

Pol a dakay anan nà, winen do maslan ana Yesu tə didek awan (1.1 - 2.21)

Sə təra anan do didek a pa 'am a Mbərom nà, adaf nga pə Yesu (3.1 - 4.31)

Do ahay tinen bile aya sabay anga Yesu (5.1 - 6.10)

Andav sa 'am ahay (6.11-18)

Pol a jan ayak 'am anà do sə Galatiya ahay

¹ Derewel a anan a zlak ayak nà, à alay ana Pol wa, nen do maslan a Yesu. Nə təra do maslan a nə tə alay su do zənzen a bay, aday sa slan nen dukwen do zənzen a bay re. Sa slan nen nà, Yesu Almasihu tə Mbərom Bəbay a nuko, do sə slabakay anan ahay Yesu à məke wa ata awan.

² Manay tə mərak ahay à man a anan ata fok, ma jak ikwen ayak 'am, kwanay a à egliz ahay pə daliyugo sə Galatiya ata awan. ³ Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tâ gak ikwen sumor, aday tē varak ikwen zay a

tinen. ⁴ Yesu Almasihu kè varak anan nga anahan, anga sè pèsek uko anan ines a mənuko ahay, aday sa tam mənuko pə way sè daliyugo a anaya lelibay ataya wa. A ga matanan ata nà, kawa sa zlan à nga anà Bəbay a mənuko Mbərom awan. ⁵ Həruko anan nga à Mbərom pa sè viyviya awan. Amen!

Ləbara mugom awan

⁶ Nə sləne sa jəka kə mbəsiken anan ləbara mugom a mbala Yesu, kə mbədihən 'am pə ləbara hinen ata nà, u go masuwayan. Mbərom kè ngamak ikwen, kà gak ikwen sumor anahan tə alay ana Yesu Almasihu. Tə winen ata təkə dukwen, kwanay mbəsak anan kwayan'a. ⁷ Ləbara mugom a maza inde sabay. Bina ləbara mugom a sa nay ahay pə cakay ana Mbərom wa cəna, mbala ana Almasihu, nen sè dəkak ikwen anan ata awan. Na ja matanan ata nà, anga dō ahay inde tinen apan ti vawak ikwen nga, a nan atan sè mbəda anan ləbara mugom a mbala ana Yesu Almasihu ata awan. ⁸ Əna kak dōwan a a dəkak ikwen anan ləbara mugom a maza uwec wa mbala manay sa jak ikwen ata cəna, kwa abay â ga nə manay, kwa abay â ga nə maslay a Mbərom a nay à mburom wa, Mbərom â tahasl anan. ⁹ Ma jak anan 'am ata coy, həna ni mənahan asa re: Kak dōwan a a wazay aday kè mbədahak anan alay anà ləbara a kwanay a sè sləne ata cəna, Mbərom â tahasl anan sè coy. ¹⁰ Nə vindek ikwen ayak matanan ata nà, u no nə dō ahay tē hərə nga dāw? A'ay! Matanan bay jiga awan. Anga u no nà, saa hərə nga tədə adəka nə Mbərom awan. A ga pikwen nà, u no nà zlan à nga anà dō zənzen a cukutok dāw? Kak abay ū no nà zlan à nga anà dō zənzen a nà, ni təra dō si mer su way ana Almasihu a mba dāw?

Cəved ana Pol sè təra dō maslan ana Yesu ata awan

¹¹ Mərak uno ahay, u no sənən anan way inde aday: Ləbara mugom a nen sə dəkak ikwen anan ata nə, a nay ahay à abayak nga sə dō ahay wa bay. ¹² Nə sləne 'am ata dükwen, pu dō zənzen a wa bay, aday dōwan kə tətakak uno anan itəbay re. Yesu Almasihu a ta nga anahan a sə dūko anan way ata awan.* ¹³ Kə sənən zle, kwakwa ata nə, nə pərahak anan ahay azar anə pəra sə Yahuda ahay nə lele. À alay ata nə, nə jugurak 'am pu dō a Yesu ahay wa bayak awan. U no nə dō a Yesu ahay tâ ga inde sabay fok. ¹⁴ À wulen ana məndala uno ahay inde nə, nə zalay dō azar aya bayak awan ta sə pərahan azar anə pəra sə Yahuda ahay nə, na. Nə varak anan zek anə pəra ana bije a manay ahay nə, təhhe kə zalak.

¹⁵ Əna, zek a Mbərom a a walay nen, kwa à alay a nen a mə wahay a fan bay. Kə gak uno sumor anahan sə ngumo sə təra nen dō anahan. À alay a kawa sa zlan à nga ata nə, ¹⁶ kə kak uno anan wan anahan aday nâ san anan, nê dakan anan anə dō sə pəra ahay nə ləbara ana wan anahan ata awan. À alay ata dükwen, nə cəcihek awan pu dō wa bay, ¹⁷ na zlak à Urəsalima sə cəcihey 'am pu dō sə luho sə təra dō maslan ana Yesu Almasihu ahay ataya wa bay re. Kwayan'a na lah sa zla adəka nə, pə daliyugo sə Arab ahay. Pə dəba anahan a wa nə, na may ahay à wulen su doh sə Damas kutok.

¹⁸ Pə dəba anahan a wa ava maakan nə, na zla à Urəsalima kutok, anga aday nâ san Piyer ite. Mə njahay tə winen nə, luvon kuro nga anahan a dāra. ¹⁹ Nə canak anan anə dō maslan a Yesu hinen sabay, si Yakuba, mərak ana Bahay a mənuko Yesu. ²⁰ Way a nen sə vinde həna ata nə, Mbərom a san zle re, na gad mungwalay bay, winen 'am dīdek awan. ²¹ Pə dəba anahan a wa, nə slabak à Urəsalima

* ^{1:12} Capə Mer su way ahay 9.3-6.

wa, na zla saa bəray pə daliyugo sə Siriya tə Silikiya ahay wa. ²² Do sə egliz sə Yahudiya ataya ata, tə canak uno njoek tə ide a tinen fan bay. ²³ Ta taa sləne 'am nà, sə do ahay sa ja pi nen ata dəkdek. Do ahay ta wa: «Dowan a sa ga alay tə mənuko à alay ata ata, kə mbədafahak, həna winen apan i wazay anan ləbara a Yesu mugom awan. Abay aday kà gak anan may sə lize wa do sa daf nga pa 'am ataya awan.» ²⁴ Anga nan kutok, tinen apan ti həran nga anà Mbərom anga nen.

2

Pol a zlangay tu do maslan ahay à Urəsalima

¹ A ga pə dəba wa ava kuro nga anahan a fudo nà, na zla maza à Urəsalima asa, manay maya tə Barnabas kutok. Na jan anà Titus dukwen à pərahan umo azar. ² Na zla nà, anga Mbərom kə dəkak uno anan, si nà zla à man ata awan. Mə dazle cəna, mə halay nga tə məced sə egliz ahay vərre. Na jan atan ləbara mugom a nen sə dakan anan anà do sə pəra ahay ata awan. U no mer su way uno sa taa ga aday həna nen apan ni ga ata nà, à saa təra kəriya bay. ³ Titus a manay maya ata nà, winen Gərek ahay. Əna ta jak anan à zla saa gad mədəndalas aday sə təra do a Yesu bay. ⁴ Aya əna, do sə mungwalay ahay ta nay, ta wa təktek à gad mədəndalas. Tinen nà, tə ləlakak ayak zek à wulen a manay inde tə akar, anga ta gan may sa san nə manay bile sə Tawrita ahay sabay nə kəkəməw. Bina manay mə japay aya tə Yesu Almasihu, manay bile ahay sabay. Əna, a nan atan nə mē təra bile sə Tawrita ahay asa. ⁵ Manay mə mbəsakak atan cəved kwa mənjoek bay. Kà nak umo aday tã njad cəved sa nes anan ləbara mugom a dīdek a anan bay, anga aday à dazlek ayak pikwen, winen lele hwiya.

⁶ Bina do ahay inde à man ata tinen məced sə egliz ahay. À ga nə do ataya nà, məced sə egliz ahay, à ga nə tinen

mæced sə egliz ahay bay dæp nà, wita kà gak uno à nga wa bay. Anga pə ide ana Mbərom aday nà, dō ahay fok tə lavay ike hərro. Do ataya nà, à alay a nen apan ni jan atan 'am uno sa taa wazay ata nà, ta jak awan inde wiya sə dūko anan way a bay re. ⁷ Tə təmahak, sə mbəsuko ləbara mugom ata à alay inde adəka nə zek a Mbərom awan. Mbərom u jo nà zla saa dakan anan anà dō sə pəra ahay, kawa anahan sa jan anà Piyer à zla saa dakan anan anà Yahuda ahay ata awan. ⁸ Tə sənək nə Mbərom ata kərtek a sə varan mægala anà Piyer sa ga mer su way à wulen sə Yahuda ahay, matanan tə sənək sa slan nen aday sə vuro mægala sa ga mer su way ata à wulen su dō sə pəra ahay inde ata nə winen a re. ⁹ Atə Yakuba tə Piyer tatə Yuhana, dō aday dō a Yesu ahay ta ca patan nə kawa mæced sə egliz ahay ataya nà, tə sənək, Mbərom kə varak uno mer su way ata à alay inde i nen tə didek awan. Anga nan, tə varak umo alay, nen tə Barnabas, kawa sa ja nà, mə japak i mer su way ata inde coy. Ma wa, manay tə Barnabas nà, mi zla pə cakay su dō sə pəra ahay, aday tinen nà, ti zla pə cakay sə Yahuda ahay. ¹⁰ Tə cəce pumo wa way inde sa ga nə kərtektəkke: Mā man zek anà dō mətawak aya awan, à wulen su dō a Yesu ahay à Urəsalima. Way ata dūkwən, nə varak anan zek sa ga anan.

Pol a gafan 'am anà Piyer à Antakiya

¹¹ Pə dəba anahan a wa kutok, Piyer a nay ahay à Antakiya. Nə gafan 'am pa 'am sə dō ahay fok, anga kà gak way lelibay awan. ¹² Kurre ata nà, ba kà pak way pə kərtek a tu dō a Yesu ahay sa nay à wulen su dō sə pəra ahay wa ataya awan. Aya əna Yakuba a slənək ayak dō ahay. Do ataya tə dəzlek ayak cəna, Piyer a ngam sa pa way tu dō ataya sabay. Zlawan a gan anga dō sa gan may dō ahay tã gad mədəndalas ataya awan. ¹³ Do a Yesu azar

aya à wulen sə Yahuda ahay inde ta gak mbadire sə way matanan kawa ana Piyer ata re. Kwa Barnabas dukwen, kà gak mbadire ata anga tinen a re. ¹⁴ Na ca apan kutok nà, tə bənak anan bitem anà cəved sə didek ana ləbara mugom ata sabay. Anga nan, nə gafan 'am anà Piyer pa 'am sə dō ahay fok, na wa: «Iken nə Yahuda ahay, kə njahay à man a anan kawa iken Yahuda ahay sabay, əna kawa dō su kon a azar ataya cite. Iya, cəkəbay a nak sa jan anà dō su kon azar ataya nə tâ ga kawa Yahuda ahay asa nà, angamaw?»

Cəved sa tam dō cəna, adaf nga pə Yesu Almasihu

¹⁵ Tə didek a nà, manay mə wahay aya nə Yahuda ahay, manay dō su kon azar ataya itəbay. Tinen ta san sə pərahan azar anà cəved a Mbərom bay. ¹⁶ Cəkəbay, manay ma san nə dōwan saa təra dō didek a pa 'am a Mbərom anga winen apan i dəfan apan anà way a Tawrita sa ja nà, ibay. Sə təra dō didek a pa 'am a Mbərom nà, dō sa daf nga pə Yesu Almasihu. Kwa manay, ma daf nga pə Almasihu aday mə təra dō didek aya pa 'am a Mbərom, bina mə təra dō didek aya anga mə dəfak anan apan anà Tawrita ata bay. Dōwan inde Tawrita kə ndakak anan pa 'am a Mbərom nà, ibay.

¹⁷ Manay Yahuda ahay dukwen, mə pəlay sə təra dō didek aya pa 'am a Mbərom nà, ta sa daf nga pə Yesu Almasihu. Anga nan, manay mə tərak kawa dō sə ines ahay, anga mə dəfan apan anà Tawrita ana Yahuda ahay sabay ata awan. A nan sa ja nə Almasihu kà zlak manay i ines inde kutok dāw? Matanan bay. ¹⁸ Adəka bay, kak dōwan a kə mbəsakak sə dəfan apan anà Tawrita anga a man zek pa 'am a Mbərom bay, aday i ma apan asa i dəfan apan anà Tawrita nà, ata kà gak way sa zlan à nga anà Mbərom bay kutok. ¹⁹ Nen aday nà, kawa dō ma mac awan pa 'am ana Tawrita coy, anga məgala anahan inde upo

sabay. A tēra matanan ata nà, anga aday nê tēra dō tē sifa pa 'am a Mbērom, ni gan mer su way. À alay a tinen sa vad anan Almasihu pē dēdom mē zlēngad ata nà, nen mē japay tē winen, ma mac maya awan. ²⁰ Tē sifa hēna ata aday nà, nen sabay, ēna Almasihu a tē alay anahan a i nen inde kutok. Anjahay uno hēna pē daliyugo ata dukwen, ni njahay ta sa daf nga pē Wan a Mbērom. Winen a pēlay nen aday kē varak anan sifa anahan anga nen. ²¹ Sumor a Mbērom su go ata nē ni lar anan kawa way kēriya kula bay. Bina, kak dō i mba apan sē tēra dō dīdek a pa 'am a Mbērom anga sē pērahan azar ana Tawrita nà, ata a nan sa ja nē Almasihu a mac kēriya awan.

3

Mbērom a tam anan dō ahay nē tē caved wuraw

¹ Kwanay Galatiya ahay, kē sēnen awan itēbay kēlēdaw? Ma sē tēra pikwen matanan ata anaw? Amac ana Yesu Almasihu pē dēdom mē zlēngad ata nà, manay mē dākak ikwen anan way ahay fok lele coy. ² Jen uno way inde kērtēk aday. Mbērom a varak ikwen Apasay anahan a Cēncan a ata nà, anga kē pērihen anan ahay azar anà Tawrita sē Yahuda ahay kēlēdaw? A'ay! Mbērom a varak ikwen Apasay anahan nà, anga kē slēnen lēbara mugom a aday kē dēfen apan nga. ³ Kē sēnen way itēbay nà, angamaw? Way ana Mbērom sē dazlan à kwanay inde tē mēgala ana Apasay Cēncan a ata nà, a nak ikwen sa ndav a wa hēna tē mēgala si zek a kwanay a cukutok dāw? ⁴ Dēce a kwanay sa ga ataya fok nà, ti tēra way kēriya aya dāw? Ti tēra kula kēriya itēbay. ⁵ Mbērom kē varak ikwen Apasay anahan, winen apan i ga way masuwayan aya à wulen a kwanay inde. A ga matanan nà, anga kē pērihen anan ahay azar anà Tawrita sē Yahuda ahay dāw? A'ay. A ga

matanan anga kə slənen, kə dəfen nga pə ləbara mugom a mbala ana Almasihu ata awan.

⁶ Bayiken pə Ibərahima aday. Deftere a Mbərom a ja apan nə maw? A wa: «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō didek awan.*»

⁷ Kak matanan cukutok nà, kə sənen zle coy, wan ana Ibərahima tə didek aya cəna, dō sa daf nga pə Mbərom ahay kutok. ⁸ Kwakwa ata nà, tə vinde à Deftere a Mbərom inde pə luvon a aday dō su kon azar aya dukwen ti daf nga pə Mbərom aday i təma atan, i təra atan dō didek aya pa 'am anahan a kutok. Mbərom a dakan anan ləbara mugom ata nà, anà Ibərahima, a wa: «Ni daf alay sə mazlaḅ uno pu kon sə daliyugo ahay fok, anga iken.†» ⁹ Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom kə dəfak apan alay sə mazlaḅ anahan re. Dō sa daf nga pə Mbərom kawa Ibərahima ataya dukwen, Mbərom i gan atan sumor re cite.

¹⁰ Əna dō sa jəka ti njad sə təra dō didek aya pa 'am a Mbərom anga ti ga mer su way kawa ana Tawrita sa ja ata nà, Mbərom i tahasl atan. Bina Deftere a Mbərom a ja nà: «Kuwaya, dowan kə dəfak anan apan anà 'am a Deftere sə Tawrita sa ja ata pac pac bay cəna, Mbərom i tahasl anan.‡» ¹¹ Da san zle lele, dowan inde sə təra dō didek a pa 'am a Mbərom anga a dəfan apan anà Tawrita nà, ibay! Da san cəna, anga mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà: «Dowan a kə dəfak nga pə Mbərom cəna, Mbərom i təra anan dō didek a pa 'am anahan. Ata dowan ata i njad sifa didek awan.§» ¹² Əna, adəfan apan anà Tawrita nà, kawa adaf nga pə Mbərom bay. Tinen cara cara way anahan. Adəka bay, kawa ana tinen sə vinde à Deftere a Mbərom

* 3:6 Ca pə Laataanooji 15.6. † 3:8 Ca pə Laataanooji 12.3.

‡ 3:10 Capə Tooktaaki Tawreeta 27.26. § 3:11 Capə Habakuk 2.4.

inde ata nà: «Do sə dəfan apan anà 'am ana Tawrita nà, i njad sifa nə tə winen awan.*»¹³ Kawa sa ja nà, Mbərom kə tahaslak mənuko coy, anga də dəfak anan ahay apan anà 'am sə Tawrita ahay fok bay ata awan. Əna Almasihu kà nak, anga aday Mbərom â tahasl anan à yime a mənuko inde. Tə ananahan sa ga matanan ata nà, a bəmbaday ahay mənuko à atahasl ata wa kutok. Kawa mə vinde à Deftere a Mbərom inde: «Kak tə lawak anan dōwan a i sé inde cəna, winen mə tahasl awan.†»¹⁴ Yesu Almasihu a ga matanan anga aday way a lele aya Mbərom sə zlapay anan i varan anan anà Ibərahima ataya dukwen, do su kon azar aya tã njad anan à alay anahan wa cite. Aday a ga matanan dukwen, anga aday dâ njad Apasay a Mbərom sə zlapak uko anan i varak uko anga də dəfak apan nga coy ata awan.

Way ana Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima

¹⁵ Mərak uno ahay, ni dakak ikwen anan way inde tə way a mənuko sə canan sasidew ata awan. Kak do ahay cew tə japak, 'am kà zlak atan pi zek, aday tə banak 'am à wulen a tinen inde, dōwan maza sa saa nes anan way a tinen ata nà, inde sabay. Aday dōwan sa saa zəga anan apan dukwen ibay re. ¹⁶ A təra tə Mbərom dukwen matanan. Mbərom a zlapan anan tə way ataya kwakwa anà Ibərahima tə wan sə kutov anahan dukwen matanan.‡ Deftere kà jak sa jəka, Mbərom a zlapan anà Ibərahima tə wan sə kutov anahan ahay cara cara bay, əna tə vinde nə pə wan sə kutov anahan a kərtəktəkke ata awan. Wan sə kutov anahan ata nà, Almasihu. ¹⁷ U no sa ja nà maw? Mbərom kə banak 'am tə Ibərahima. Ava səkat fudo tə kwa kuro maakan a (430) a ndav nà, Mbərom a varan Tawrita anà Yahuda ahay pə dəba anahan a wa. Matanan, Tawrita

* 3:12 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 18.5. † 3:13 Ca pə Took-taaki Tawreeta 21.23. ‡ 3:16 Ca pə Laataanooji 12.7.

i mba apan sa nes anan 'am a Mbərom sa ban a ata bay. I mba apan sa mbazl anan wa way a Mbərom mə zlapan a anà Ibərahima kwakwa ata bay re. ¹⁸ Mbərom a zlapan anà Ibərahima nà, i varan zahav, wan sə kutov anahan ahay. Kak abay Mbərom i varan way anà dō ahay anga sə dōfan apan anà Tawrita nà, i tēra way mə zlapay a sabay. Wita nà, magwagway. Əna, Mbərom a gan sumor anà Ibərahima nà, ta sə zlapan tē way.

Mbərom a varay Tawrita ike nà, angamaw?

¹⁹ Kak matanan cukutok nà, Mbərom a varay ahay Tawrita angama asa anaw? Anga aday dā san way lelibay aya inde mənuko apan dī ga pa 'am anahan. A varak uko anan ahay dukwen sə coy a itəbay, əna hus pə ana wan sə kutov a Ibərahima ata i i dəzley ahay kutok, kawa ana Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima ata awan. Pə dəba anahan a wa, wan ata a dəzley ahay cəna, məgala ana Tawrita kə ndəvak. Sa nay anan Tawrita nà, maslay a Mbərom ahay. Tə varan anan à alay inde anà Musa aday â dakan anan 'am a Mbərom anà dō azar aya awan. ²⁰ À alay ata nà, Mbərom a jan 'am anà dō ahay bay, a daf dō à wulen a tinen inde. Əna, à alay a Mbərom sə zlapan anà Ibərahima ata nà, dōwan inde à wulen a tinen ibay. Mbərom a jan anan 'am ata nə tē alay anahan awan.

²¹ A nan sa ja kutok nà, atə Tawrita tē way a Mbərom sə zlapay anan ata tē zlangar bay daw? Matanan bay re. Kak abay Tawrita a Mbərom a sa var ata kà mbak apan sə varan sifa anà dō zənzen a nà, i mba apan sə tēra anan dō dīdek a pa 'am a Mbərom re. Əna həna ata nà, matanan bay fok. ²² Adəka bay, Deftere a Mbərom a ja nà, dō sə daliyugo ahay fok nə sə lavan atan nga nə ines. A tēra matanan anga aday Mbərom â varan anan way anahan a sə zlapay anan ata anà dō saa daf nga pə Yesu Almasihu ahay.

I varan atan anan nà, anga adaf nga pə Yesu Almasihu a cərkəke.

²³ Kwakwa ata nà, cəved sa daf nga pə Yesu inde fan bay, Tawrita kə tərak pumo nə kawa mətumar, a ba pumo hus pə ana Mbərom sə dakan umo anan cəved sa daf nga pə Almasihu kutok. ²⁴ Natiya awan, Tawrita kə tərak umo do sə dakan umo anan cəved lele awan, hus pə ana Almasihu sə dazley ahay kutok. A təra matanan anga aday Almasihu kà sak a nay ata nà, Mbərom i təra manay do didek aya pa 'am anahan, anga mə dəfak apan nga. ²⁵ Həna nà, alay a sa daf nga pə Almasihu ata kutok. Mer su way ana mətumar a manay ata kə ndəvak coy. ²⁶ Matanan, kwanay a fok kə tərən wan a Mbərom ahay, anga kə dafen nga pə Yesu Almasihu, ²⁷ bina à alay a kwanay sa ga baptisma ata nà, kə jipen nə tə Yesu Almasihu awan, kwanay kə tərən kawa winen awan. ²⁸ Kwa â ga nə iken Yahuda ahay, kwa â ga nə iken do su kon azar aya awan, kwa â ga nə iken bile, kwa â ga nə iken nə bile a itəbay, kwa â ga nə iken mungol awan, kwa â ga nə iken uwar awan, i ga awan bay. Kwanay a fok kə tərən zek kərtek, anga kə jipen nə tə Yesu Almasihu. ²⁹ Natiya kutok, kak kwanay do ana Almasihu ahay cəna, kwanay wan sə kutov ana Ibərahima ahay re. Matanan, ki njiden anan way a Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima ata re.

4

¹ Nê dəkak ikwen anan way inde aday: Wan saa pa 'am su doh ana bəbay anahan, aday winen wan a hwiya ata cəna, winen kawa bile mba, kwa â ga nə saa pa way ahay fok nə winen dəp nà, na. ² À alay a kə hərak fan bay ata nà, sa gan nga nə do ahay, winen tə way anahan aya təke, hus pə ana bəbay anahan a sa daf anan alay ata awan. ³ Mənuke dukwen matanan re. À alay ata, mənuke kawa gwaslay ahay, aday də tərak ahay bile sə way lelibay aya

sa ga bahay pə daliyugo ataya re. ⁴ Əna alay ana Mbərom awan a sla kutok, a slənay anan ahay wan anahan â nay ahay pə daliyugo, dō uwar a sə wahay anan. Kə dəfak anan ahay apan anà Tawrita ana Yahuda ahay, ⁵ anga aday â tam anan dō aday tinen bile sə Tawrita ataya awan, aday mənuko dukwen dâ təra wan a Mbərom ahay kutok. ⁶ Way a sə dakay anan kwanay wan a Mbərom ahay ata nà, həna: Mbərom a slənay Apasay ana Wan anahan à mível a mənuko inde fok, aday Apasay ata a ngaman kutok: «Abba!» kawa sa ja nà: «Bəbay!» ⁷ Natiya awan, iken bile sə awan sabay, əna wan a Mbərom kutok. Anga nan, ki njad anan way a Bəbay anak Mbərom sə lavan anan zek anà gwaslay anahan ahay ata awan.

Anjahay sə Galatiya ahay a varan ajalay nga anà Pol

⁸ À alay a kwanay kə sənən Mbərom fan bay ata nà, kwanay nə bile sə pəra ahay cara cara, aday pəra ataya dukwen tinen mbərom didek aya bay re. ⁹ Əna həna kə sənən Mbərom zle kutok. U no sa ja adəka nà, Mbərom a san kwanay zle coy. Aka aday, kwanay apan ki men pə way bəle ataya nə kəkəma asa anaw? A nak ikwen sə təra bile sə way a mənəna məgala ataya asa daw? ¹⁰ Kwanay apan ki gen anan nga anà azar uko ahay pə luvon azar aya awan, pə kiya azar aya awan, aday pə ava azar aya re. ¹¹ Kwanay apan ki pəken upo zlawan. Izəne mer su way uno ma ga a à wulen a kwanay ata kə tərak awan kəriya awan.

¹² Mərak uno ahay, kem ikwen ite, tərən kawa nen awan, anga nen a dukwen, nə tərak kawa kwanay aya re. Ki gen uno ahay awan bay. ¹³ Kə sənən apan zle asanaw, nə dakak ikwen anan ləbara mugom ata mama'am a nà, anga à alay ata nə nen dəvac awan. ¹⁴ Dəvac uno ata kə bənək ikwen mbiyed bayak awan, əna kə kədiyen nen bay, kə liren nen kula bay re. Kə təmihen nen adəka nə lele, kawa

kə təmihen nə maslay a Mbərom. Kə təmihen nen nə kawa ana kwanay sə təma anan Almasihu Yesu ata awan. ¹⁵ À alay ata dukwen, kwanay tə ataslay mível a lele. Ataslay mível a kwanay ata həna winen ahaw? Na san zle lele, kî mben apan tiya nà, kə ndihen anan idé a kwanay ahay aday sə vuro anan ì nen. ¹⁶ Həna, nə tərak dō manidé a kwanay, anga nen sa jak ikwen didek ata daw?

¹⁷ Dō sə gəđak ikwen mungwalay ataya nà, ta gan may kê jipen tə tinen, əna mənəna nga sa 'am lele awan. Ta ga matanan anga aday tē gəzla mənuko pi zek wa, aday kê jipen tə tinen aya kutok. ¹⁸ Agan may sə japay tu dō a azar aya nə lele, kak nga sa 'am a tinen ata lele nà, na. Kwa â ga nə nen tə kwanay, kwa â ga nə nen tə kwanay bay dəp nà, way ata nə lele, u no nə japuko hwiya. ¹⁹ Car uno ahay, nen kawa uwar kutov kə dəlak anan ata awan. Ni njahay matanan hus à luvon aday kə tərən njavar a Yesu Almasihu ahay tə didek aya ata awan. ²⁰ U no sə njahay tə kwanay nə bayak awan, anga aday nâ san cəved sa jak ikwen anan didek sə way a təde ni jak ikwen ata awan. Bina, na san awan a ni jak ikwen ayak həna ata sabay.

Ləbara ana atə Saratu tə Hajara

²¹ Kwanay dō sa jəka ki gen anan may sə pərahan anan azar anə Tawrita ataya nà, kə slənen way ana Tawrita sa ja ata itəbay kələdaw? ²² A ja nà, Ibərahima nà, wan anahan ahay nə cew. Wan anahan a kərtek a nà, sə wahay nə bile ana Ibərahima sə ngaman Hajara ata awan*, əna wan hinen ata kutok nà, sə wahay nə uwar sə pəzugoy anahan sə ngaman Saratu ata wanahan.† ²³ Bile ata nà, winen a wahay wan anahan nə kawa uwar ahay sa taa wahay ata wanahan, əna uwar sə pəzugoy ata nà, a wahay nə

* 4:22 Capə Laataanooji 16.15. † 4:22 Capə Laataanooji 21.2.

matanan itəbay, anga ɓa Mbərom kə zlapak anan anan kurre tə wan ata awan.‡ 24 Way ata a ɗakak uko anan 'am inde: Uwar ataya cew maya ta ga minje nə ta 'am a Mbərom sa ɓan ahay cara cara cew. Hajara, uwar aday ɓile ata nà, a ga minje ta 'am a Mbərom sa ɓan tə Musa à ɓəzlom sə Sina. Gwaslay anahan ahay nə fok mə wahay aya nə ɓile ɗəkɗək. 25 Natiya, Hajara cəna, a ga minje ta 'am mə ɓanay a à ɓəzlom sə Sina wa ata awan, pə daliyugo sə Arab ahay. Winen a ga minje tə wulen su doh sə Urəsalima sə biten re, anga ɗo sə njahay uda ataya nə fok ɓile sə Tawrita aya awan. 26 Əna wulen su doh a Mbərom tə ɗiɗək a nà, Urəsalima hinen, winen à ɓagəɓaga mburom ata awan. Winen nə may a mənuko, aday ɗo saa njahay uda ataya nə tinen ɓile aya itəbay. 27 Kawa winen mə vinde awan à Deftere a Mbərom ata, ta wa:

«Iken uwar a ɗərlay a anan,

kula kə wahak ɗowan itəbay ata awan,

aday kə ɗəmak way kawa uwar sə wahay ahay itəbay.

Taslay mivəl,

anga uwar a ma razl ata nà,

i njad gwaslay ahay zal uwar a winen ta mbaz anahan mba ata awan.§»

28 Mərak uno ahay, kwanay nə kawa Isiyaku, bina kə təren wan a Mbərom ahay anga Mbərom kə zlapak anan.

29 À alay ana Ibərahima ata ɗukwen, Isəmayel, wan ana Hajara sə wahay kawa uwar sa taa wahay ata, winen apan i ɓənan mbiyed anà Isiyaku, wan a mə wahay a tə məgala sə Apasay Cəncan ata awan. Həna ata ɗukwen, matanan tə mənuko hwiya re. 30 Əna mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde nə natiya: «Razl anan uwar a ɓile ata ta wan anahan a təke. Anga wan sə ɓile i pa 'am su doh ana ɓəbay

‡ 4:23 Ca pə Laataanooji 17.16. § 4:27 Ca pə Esaaya 54.1.

itəbay. Sa saa pa təte cəna, wan ana uwar sə pəzugoy.* »
³¹ Natiya kutok, mərak uno ahay, mənuko nə wan sə uwar a bile ata itəbay, əna wan ana uwar aday winen bile itəbay ata kutok.

5

Kê tərən bile ahay bay

¹ Almasihu kə təkək nuko à bile ana Tawrita sə Yahuda ahay wa, anga aday dē təra bile ahay sabay. Gen məgala lele, kê viren anan cəved anə dōwan sa ma kwanay à bile sə awan inde sabay.

² Nen Pol na jak ikwen ayak aday nà, kak a nak ikwen dō ahay tē gəđak ikwen mədəndalas cəna, ata way ana Almasihu sa ga anga kwanay ata kə tərək way kəriya awan.

³ Ni jak ikwen panan wa asa, kuwaya kə gəđak mədəndalas cəna, â gan bəlaray anə zek anahan sə dəfan apan anə 'am ana Tawrita ahay nə fok lele. ⁴ Kwanay dō sə bayak nə Mbərom i ca pikwen pa 'am anahan nə dō didek aya anga kə dəfen anan apan anə Tawrita sə Yahuda ahay ata nà, kwanay tə Almasihu dukwen kə gəzlen. Ki njiden sumor a Mbərom sa gak uko sabay. ⁵ Manay ite, mə dəfan ide nà, anə luvon a Mbərom a saa təra manay dō didek aya tə didek ata kutok. Mbərom i ga matanan nà, anga mə dəfak nga pə Yesu Almasihu coy. Wita nà, way a mi ba tə məgala sə Apasay a Mbərom ata awan. ⁶ Kak dōwan a nə kə japak tə Yesu Almasihu cəna, kwa â ga nə winen ma gad mədəndalas awan, kwa â ga nə winen ma gad mədəndalas a bay, kə tərək way kərtek awan. Way məduwen a cəna, dəfuko nga pə Yesu awan. Adaf nga a mənuko ata i varak uko məgala sə pəlay dō a azar aya re.

⁷ À alay ata nà, ki gen ahay məgala lele. Sə gafak ikwen 'am sə pərahan azar anə didek ata nə wayaw? ⁸ Dōwan

* 4:30 Ca pə Laataanooji 21.10.

a sa njak kwanay sa ga way matanan ata nà, Mbərom a sə ngamak ikwen pə cakay anahan ata bay asanaw? ⁹ Do ahay ta taa ja nà: «Wudah mənjoek cəna, a zlambar anan nuko nə fok.» ¹⁰ A ga upo dukwen ki bayiken nə kawa nen, anga mənuko a fok də japay nə tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Na san zle re, dowan a sa njak kwanay ata nà, kwa â ga nə winen waya, Mbərom i gan sariya.

¹¹ Mərak uno ahay, nen nə ni ga wazo ta sa jan anà do ahay nà, gəduko mədəndalas aday Mbərom i sa təma mənuko bay. Kak abay matanan nà, do ahay ti bəno mbiyed sabay, aday amac a Yesu sa mac pə dədom ata i cəban atan sabay. ¹² Do sa njak kwanay sa ga way matanan ataya nà, u no nə suwan tē dədəsl anan zek a tinen məzawal awan!

¹³ Mərak uno ahay, Mbərom a ngamak ikwen aday kə təren bile sə Tawrita ahay bay. Əna a nan sa ja nà, həna ki mben apan sa ga way sə ubor si zek a kwanay ahay cukutok bay re. Əna pəlen zek ahay lele adəka, aday gen anan mer su way i zek ahay re. ¹⁴ Nga sa 'am a sə japay anan Tawrita fok cəna, həna: «Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.*» ¹⁵ Əna, kak kwanay apan ki rəcen zek ahay ta slan, kwanay apan ki pen zek ahay kawa way sə kiβe ahay asa nà, gen anan ngatay i zek a kwanay bina, ki saa sədfəken zek ahay kutok.

Apasay Cəncan a, tə mivəl su do zənzen awan

¹⁶ Na ja nà, Apasay Cəncan a â lagay kwanay tə cəved awan. Ki gen matanan cəna, ki pərihen anan azar anà cəved sə ubor si zek a kwanay ahay sabay. ¹⁷ Way ana ubor si zek su do sa gan may cəna, tə japay tə way mbala ana Apasay Cəncan a sa gan may ata bay. Way ana Apasay

* ^{5:14} Capə Farillaaji Lewiņko'en 19.18.

Cəncan a sa gan may ata ite dukwen, tə zlangar tə way mbala ana ubor si zek su do sa gan may ataya bay re. Way ataya cew maya nə tə ngəle nga i zek ahay bay. Anga nan, kula ki gen anan way a kwanay sa gan may sa ga ataya bay. ¹⁸ Kak sə lagay kwanay nə, Apasay Cəncan a cəna, məgala ana Tawrita inde pikwen sabay.

¹⁹ Way ana ubor si zek sa gan may do ahay tã ga nə a san zek zle: vuwar, aján uho, aga mədigwed tə cəved ahay cara cara, ²⁰ ahəran nga anà pəra ahay, madan, anan ide i zek ahay, atəre, sərak, aga mivəl, abayakan way à nga anahan dəkdek, agəzla zek, 'am sə wan bahay, ²¹ ubor, awayay nga, agəslə lelibay aya awan, aday aga way mənjadak aya matanan bayak awan. Na jak ikwen panan wa à alay ata awan, həna ni mənahan ayak maza re: Do sa ga way matanan ataya nə, ti zla à bahay a Mbərom inde kulibay.

²² Əna way ana Apasay Cəncan a sa gan may â njahay à mivəl su do inde ataya nə, asan zek, ataslay mivəl, zay, munapanaw, lele, sumor, dıdek, ²³ anjahay səkəffe, aday agan nga anà zek. Tawrita nə, kə gafak anan 'am anà do sa ga way matanan ataya itəbay jiga awan. ²⁴ Do ana Almasihu Yesu ahay nə, tə gucek anan way sə ubor si zek lelibay ataya à nga wa, kawa tə darak atan ayak pə dədom mə zləngad ata awan. ²⁵ Sə varak uko sifa nə, Apasay Cəncan awan. Kak matanan cukutok nə, lele saa lagay mənuko pə cəved dukwen, winen a re. ²⁶ Dê həran nga anà zek bay, dâ ga way sə cəban anà do a azar a bay, dâ ga sərak pə do azar aya bay re.

6

Muko anan zek i zek ahay

¹ Mərak uno ahay, kə cinen anan anà dıwan a winen apan i ga ines cəna, kwanay aday Apasay a Mbərom a lavak ikwen nga ataya nə, men anan pə cəved lele awan asa, əna

tə mivél səkəffe awan. Əna gen anan nga anà zek a kwanay aya awan. Bay nà, ki sa slihen uda re. ² Men anan zek ì zek ahay à dǎce a kwanay ahay inde. Kak ka sak i gen matanan cəna, ata kə dǎfen anan apan anà 'am a Almasihu a kutok.

³ Kak dǎwan a kə bayakak nə winen dǎ mǎduwen a aday winen dǎ kəriya cəna, kə sapatak anan nga anahan. ⁴ Kuwaya â ca pə azla anahan awan aday. Kak winen lele nà, ata i taslay anan mivél ti mer su way anahan a sa ga tǎ alay anahan awan, bina, anga a lavay anan mer su way anahan ta su dǎ hinen ata bay. ⁵ Kuwaya â tihen nga nà, anà mer su way anahan a sa ga pa 'am a Mbərom, aday a fadǎn gugo ata awan. ⁶ Dǎwan a winen apan i tǎtakan anan way anà dǎ a Yesu ahay cəna, dǎ a Yesu ataya tǎ gǎzla anan way a tinen ahay fok tǎ dǎwan ata awan.

⁷ Kǎ sapiten nga a kwanay ahay bay, dǎwan sa mba apan sǎ gǎsle anan tǎ Mbərom nà, ibay. Kuwaya i halan nga nà, anà way anahan a sa casl ata awan. ⁸ Kak a ga nə way sa zlan à nga ì zek ahay dǎkdek, i mac nə tǎ way ataya awan. Əna kak a ga nə way sa zlan à nga anà Apasay a Mbərom nà, i mac itəbay, əna Apasay a Mbərom i varan sifa sa ndav bay ata awan. ⁹ Kak matanan cukutok nà, pərahuko anan azar sa ga way lele aya awan, dǎ ya nga bay. Anga kak dǎ yak nga sa ga way a lele ataya bay cəna, à alay inde nà, dǎ saa njadǎ anan way lele aya awan. ¹⁰ Anga nan, həna nà, alay a inde anga aday dǎ gan way lele aya anà dǎ ahay fok, mǎ zakan a anà mǎrak a mǎnuko dǎ sa dǎf nga pə Yesu Almasihu ahay ataya awan.

'Am mǎdakwidok aya awan

¹¹ Ənga, cen pə way uno a sǎ vindek ikwen ayak a anaya aday, nə vindek ayak nə bǎrzlozlo tǎ alay uno awan.

¹² Sa gak ikwen bǎlaray sa gadǎ mǎdǎndalas nà, dǎ sa gan may tǎ zlan à nga anà dǎ ahay fok ataya awan. Ta ga

matanan nà, anga aday tâ njad dâce anga sə dakay anan amac a Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata bay cəna coy. ¹³ Kwa tinen aya dukwen, tə dəfan apan anà Tawrita ana Yahuda ahay bay re. A nan atan nə kwanay kə gəden mədəndalas anga aday tâ həran nga ì zek anga kə bənen atan à 'am wa. ¹⁴ Nen ite nà, ni həran nga anà zek nà, si anga amac ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata awan. Pi nen nà, way sə daliyugo a anan ataya fok tə tərak kawa way kəriya aya awan anga amac anahan. Nen a dukwen, nə tərak kawa do ma mac a pa 'am sə way sə daliyugo ahay re. ¹⁵ Kwa dowan a nə ma gad mədəndalas awan, kwa dowan a nə ma gad mədəndalas a itəbay, a ga awan ibay. Way sa mak uko zek cəna, təruko do wiya aya awan. ¹⁶ Do sə pərahan azar anà way uno sa ja ataya, aday do a Yesu ahay à wulen ana Isəra'ila ataya dukwen, Mbərom â varan atan zay anahan, aday tâ gan ì zek wa.

¹⁷ A ban pə həna anan wa cəna, dowan â sa bəno mbiyed tə awan sabay, anga vivay a pi zek uno həna ataya tə dakay anan nə nen do a Yesu coy. ¹⁸ Mərak uno ahay, Bahay a mənuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan ite. Amen.

Aḅan 'am wiya awan
New Testament in Mbuko (CM:mqb:Mbuko)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

